

Asia: Asia VN/4219/2023

Lausuntopyyntö peruspankkipalveluja ja luottolaitoslainsäädäntöä koskevasta arviomuistiosta

1. Peruspankkipalvelut

Kommenttinne peruspankkipalveluita koskeviin arviomuistion havaintoihin ja toimenpide-ehdotuksiin (arviomuistion luku 2)? Voitte tässä yhteydessä tuoda esille myös arvioitanne eri toimenpidevaihtoehtojen vaikutuksista.

Oikeusministeriön yhteydessä toimiva kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukunta KANE edistää hallinnon ja kansalaisyhteiskunnan vuorovaikutusta sekä kansalaisyhteiskunnan toimintaedellytyksiä. Neuvottelukunta kiittää valtiovarainministeriötä mahdollisuudesta lausua peruspankkipalveluja ja luottolaitoslainsäädäntöä koskevasta arviomuistiosta.

Kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukunta katsoo, että arviomuistion peruspankkipalveluja koskeva tilannekuva on yhdistysten ja yksityishenkilöiden näkökulmasta tarkkanäköinen. Peruspankkipalvelut vaikuttavat yhdistysten toimintaedellytyksiin ja ihmisten osallistumisoikeuksien toteutumiseen.

Yhdistykset ovat peruspankkipalveluiden saatavuuden ja käytettävyyden osalta keskenään epätasa-arvoisessa asemassa, mikä perustuu esimerkiksi yhdistysten talouden ja toiminnan kokoeroihin. Siksi neuvottelukunta pitää erittäin tervetulleena sitä, että asiakkaan tuntemiseen ja tunnistamiseen sekä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseen liittyviä menettelytapoja tarkistetaan de-risking-ilmion vähentämiseksi. Yhdistyksillä voi olla vaikeuksia saada peruspankkipalveluja, koska palveluntarjoajat välttävät riskejä niiden hallinnan asemesta. Neuvottelukunta pitää myös tärkeänä, että hyvää pankkitapaa kehitetään nykyistä asiakaslähtoisemmäksi, jotta palveluntarjoajien kansalaisyhteiskuntatuntemus vahvistuisi.

Kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukunta muistuttaa, että kansalaistoiminta voi olla myös vapaamuotoista ja verkostomaista, eikä toiminta ole aina järjestäytynyt rekisteröidyn yhdistyksen muotoon. Yhdistyksistäkään ei muodostu yhtä kokonaisuutta, vaan ne ovat monimuotoisia ja monessa suhteessa hyvin erilaisia keskenään, mikä pitäisi tunnistaa nykyistä paremmin

peruspankkipalveluja tarjottaessa. Yhdistykset voivat harjoittaa myös taloudellista toimintaa ja toimia esimerkiksi yhteiskunnallisina yrityksinä.

Jos pelkästään vapaaehtoisvoimin toimiva yhdistys ei voi esimerkiksi avata pankkitiliä, yhdistystoiminnassa saatetaan käyttää vapaaehtoisten henkilökohtaisia pankkitilejä. Se voi lisätä tahattomien tai tahallisten väärinkäytösten riskiä, mikä voitaisiin ennalta ehkäistä digitalisoitujen peruspankkipalveluiden käytöllä. Peruspankkipalvelut ovat osa hyvää hallintoa ja taloudenhoitoa yhdistyksissä, ja palveluja tarvitaan varainhankinnassa ja valtionavustusten hakemisessa. Siksi on tarpeen varmistaa, ettei peruspankkipalveluiden saatavuudesta muodostu yhdistysten talouden ja toiminnan esteitä.

Kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukunta tuotti tietoa arviomuistiota varten. Neuvottelukunnan verkkokyselyn vastaajamäärä oli noin 1 250, ja tulokset osoittavat, että yhdistykset kaipaavat niitä varten suunniteltuja ja hinnoiteltuja pankkipalveluja. Yhdistykset kritisoivat esimerkiksi sitä, että niille tarjotaan lähtökohtaisesti yrityksille suunnattuja palveluja tai että palveluiden kustannukset ovat nousseet kohtuuttomiksi suhteessa yhdistysten taloudelliseen tilanteeseen.

Lue lisää: <https://oikeusministerio.fi/-/selvitys-jarjestolahtoisia-pankkipalveluja-tarvitaan>

2. Käteisen saatavuus ja käytettävyys

Kommenttinne käteisen saatavuutta ja käytettävyyttä koskeviin arviomuistion havaintoihin ja toimenpide-ehdotuksiin (arviomuistion luku 3)?

-

3. Asiakkaansuoja- ja menettelytapasääntely: hyvä pankkitapa ja sopimusehtosääntely

Kommenttinne hyvää pankkitapaa ja sopimusehtosääntelyä koskeviin arviomuistion havaintoihin ja toimenpide-ehdotuksiin (arviomuistion luku 4)? Voitte tässä yhteydessä tuoda esille myös arvioitanne eri toimenpidevaihtoehtojen vaikutuksista.

-

4. Luottolaitosten toimintaa ja riskienhallintaa koskeva sääntely

Kommenttinne luottolaitosten toimintaa ja riskienhallintaa koskeviin arviomuistion havaintoihin ja toimenpide-ehdotuksiin (arviomuistion luku 5)? Voitte tässä yhteydessä tuoda esille myös arvioitanne eri toimenpidevaihtoehtojen vaikutuksista.

-

5. Talletuspankkien yhteenliittymät

Kommenttinne talletuspankkien yhteenliittymälainsäädäntöä koskeviin arviomuistion havaintoihin ja toimenpide-ehdotuksiin (arviomuistion luku 6)? Voitte tässä yhteydessä tuoda esille myös arvioitanne eri toimenpidevaihtoehtojen vaikutuksista.

-

6. Luottolaitosten yhteisölait

Kommenttinne luottolaitosten yhteisölainsäädäntöä koskeviin arviomuistion havaintoihin ja toimenpide-ehdotuksiin (arviomuistion luku 7)? Voitte tässä yhteydessä tuoda esille myös arvioitanne eri toimenpidevaihtoehtojen vaikutuksista.

-

7. Muut havainnot ja huomiot

Voitte tässä yhteydessä tuoda esille muita kuin edellä mainittuihin teemoihin liittyviä havaintoja ja huomioita arviomuistioon liittyen.

-

Lehtonen Mikko
Kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukunta - Taina Susiluoto,
kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukunnan puheenjohtaja